

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 514/2019
25.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Никола Максимовић, адвокат из ..., против тужене ББ из .. чији је пуномоћник Вера Бојовић, адвокат из ..., ради повреде права на нужни део, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2472/17 од 23.07.2018. године, у седници одржаној 25.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2472/17 од 23.07.2018. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова ревизије.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П 1380/15 (12) од 05.01.2017. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен преостали део захева тужиле и утврђено да је тужилца сувласник стана на спрату породичне стамбене зграде, као посебног дела породичне стамбене зграде изграђене на кп.бр. ... КО ..., укупне бруто површине 89 м², у идеалном делу од $\frac{1}{4}$, као и сукорисник $\frac{11}{20}$ идеалног дела кп. бр. ... КО ..., на којој се налази предметна породична стамбена зграда, што је тужена дужна признати и трпети да тужилца ова своја права упише у катастар непокретности у назначеним идеалним деловима на своје име. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је сукорисник са још $\frac{1}{20}$ идеалног дела на кп. бр. ... КО ... и да упише ове своје идеалне делове у реалне. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име трошкова поступка плати 94.509,96 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужилца да туженој на име трошкова поступка плати 7.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2472/17 од 23.07.2018. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је сувласник стана на спрату породичне стамбене зграде, као посебног дела породичне стамбене зграде изграђене на кп. бр. ... КО ..., укупне бруто површине 89 м² у идеалном делу од $\frac{1}{4}$, као

и да је сукорисник кп.бр. ... КО ... у делу од 1/20, а што би тужена била дужна признати и трпети да тужила своја стварна права по основу пресуде упише у катастар непокретности и своје идеалне делове издвоји у реалне. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужили на име трошкова поступка плати 54.250,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужила да туженој на име трошкова поступка плати 4.500,00 динара. Ставом петим изреке, одбачена је, као недозвољена жалба тужиле изјављена против одлуке садржане у ставу првом изреке првостепене пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност другостепене пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 87/18), Врховни касациони суд је утврдио да ревизије није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су рођене сестре. Између тужиле, као поклонопримца и оца странака, сада пок. ВВ, као поклонодаваца, закључен је уговор о поклону 20.03.1986. године. Предмет уговора о поклону је била 1/10 идеалног дела породичне стамбене зграде у ..., у ..., изграђеној на кп. бр. ... КО ..., која се састојала од приземља, у коме се налазио једнособан стан, гаража и споредне просторије и спрата, који се састојао од трособног стана. Тужила са својом породицом живи у стану који се налази у приземљу напред наведене породичне стамбене зграде од 1978. године, који стан је био површине око 40 м² и састојао се од собе и веџе, који стан је тужила касније проширила. Отац странака је преминуо ...1986. године, а решењем од 27.05.1987. године, за јединог наследника на његовој заоставштини по законском основу наслеђивања, оглашена је његова супруга, сада пок. ГГ, мајка странака између осталог и на породичној стамбеној згради, постојећој у ..., са 9/10 идеална дела и правом коришћења кп. бр. ..., све уписано у поседовни лист бр. ... КО ... Странке се нису прихватиле наследног дела на заоставштини иза пок. оца. Мајка странака је, као поклонодавац са туженом, као поклонопримцем, закључила уговор о поклону 24.10.2005. године. Предмет наведеног уговора о поклону је био спрат породичне стамбене зграде која се налази у ... у ..., а који се састоји од три собе, кухиње и купатила са веџом и недовршеног поткровља, са припадајућим делом дворишта. У уговору је наведено да је поклонодавац власник са 9/10 идеална дела наведене породичне стамбене зграде, да се иста састоји од приземља, спрата и недовршеног поткровља површине у основи 87 м², а да је власник 1/10 дела њена ћерка, АА, која свој део користи у приземљу исте зграде. Мајка странака је преминула ...2012. године, поступак расправљања заоставштине покренут је пред Основним судом у Ужицу и решењем истог суда од 27.04.2012. године поступак је прекинут, а тужила је упућена на парницу против тужене да докаже да приземље породичне стамбене зграде, изграђене на кп. бр. ... КО ... представља искључиво њену својину, као и да докаже да предмет заоставштине чини спрат и поткровље породичне стамбене зграде изграђене на кп. бр. ... КО ... . Правноснажном пресудом донетом током поступка утврђено је да је тужила власник стана у приземљу породичне стамбене зграде, као посебног дела породичне стамбене зграде, укупне бруто површине 89 м², изграђене на

кп. бр. ... КО ..., помоћне просторије са поткровљем, површине у основи 4 м², која је дограђена уз приземље породичне стамбене зграде на кп. бр. ... КО ..., заједнички власник крова са таванским простором породичне стамбене зграде изграђене на кп. бр. ... КО ... и сукорисник кп. бр. ... КО ..., на којој се налази породична стамбена зграда са 11/20 идеална дела исте.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио захтев тужиље и утврдио да је тужила сувласник стана на спрату породичне стамбене зграде, као посебног дела породичне стамбене зграде изграђене на кп. бр. ... КО ..., укупне бруто површине 89 м² са ¼ идеалног дела и сукорисник 11/20 идеалног дела кп. бр. ... КО ..., на којој се налази предметна породична стамбена зграда, применом одредби Закона о наслеђивању, налазећи да је мајка странака учињеним поклоном туженој повредила нужни део тужиље и да јој стога припада одређени део ствари и права на непокретностима које су биле предмет уговора о поклону.

Другостепени суд је, након одржане расправе укинуо првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужиље, применом члана 39, 40, 42, 43, 48, 53. и 59. Закона о наслеђивању, сматрајући да тужила, на којој је био терет доказивања, није доказала да јој је учињеним поклоном повређено право на нужни део. Наиме, другостепени суд је сматрао да је ради правилне примене материјалног права, члана 48. Закона о наслеђивању, било неопходно утврдити тржишну вредност непокретности које су биле предмет уговора о поклону, трошкове сахране и дугове које је мајка странака имала, на који начин би се утврдила вредност заоставштине на основу које би се израчунао нужни део, па како ни једна од странака није предложила доказе на околност колико су износили трошкови сахране покојне мајке и да ли је иста имала дугове и у ком износу, нити је тужила предложила извођење доказа вештачењем, како би се утврдила вредност непокретности које су биле предмет уговора о поклону, то је одбио као неоснован захтев тужиље, применом правила о терету доказивања у смислу члана 231. ЗПП. Осим тога, другостепени суд је сматрао да тужилци, као нужном наследнику, припада новчана противвредност нужног дела (облигационо право), с обзиром да је према Закону о наслеђивању природа права на нужни део по правилу облигационо – правна, па будући да тужила већ има право својине на делу породичне стамбене зграде и то на стану у приземљу и да није истакла разлоге у погледу оправданости досуђивања удела на непокретностима које су биле предмет уговора о поклону, то је закључио да је истицање стварноправног захтева неосновано и да није у складу са одредбама материјалног права.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је одлучио другостепени суд када је укинуо првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужиље.

Чланом 39. став 1. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“, број 46/95), прописано је да нужни наследници су оставиоци: потомци, усвојеници и њихови потомци, брачни друг, родитељи, усвојилац, браће и сестре, дедови и бабе и остали преци. Чланом 40. став 1. истог закона, прописано је да нужним наследницима припада део заоставштине којим оставилац није могао располагати и који се назива нужним делом. Ставом 2. истог члана, прописано је да нужни део потомака, усвојеника и његових потомака и оставиоцевог брачног друга је половина, а нужни део осталих нужних наследника је трећина дела који би сваком од њих припао по законском реду наслеђивања. Чланом 42. истог закона, прописано је да нужни део је повређен ако је вредност оставиоцевих завештајних располагања и поклона учињених нужном

наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела. Чланом 48. истог закона, прописан је начин утврђивања вредности заоставштине на основу које се израчунава нужни део. Ставом 1. истог члана, прописано је да најпре се пописује и процењује целокупна имовина коју је оставилац имао у тренутку смрти, заједно са свим његовим завештајним (тестаменталним) располагањима, свим његовим потраживањима, па и оним према неком од наследника, изузев очигледно ненаплативих. Ставом 2. истог члана, прописано је да од тако утврђене вредности одбија се затим износ оставиочевих дугова, као и износ трошкова пописа и процене заоставштине и уобичајених трошкова његове сахране. Ставом 3. истог члана, прописано је да тако добијеном остатку додаје се вредност свих поклона које је оставилац ма на који начин учинио неком од законских наследника, независно од тога ком наследном реду припадају и да ли могу и хоће да наследе, као и вредност поклона за које је оставилац наредио да се наследнику не урачунају у наследни део, док је ставом 4. прописано да коначно, свему томе додаје се вредност поклона које је оставилац у последњој години свог живота учинио онима који нису законски наследници. Чланом 51. Закона о наслеђивању прописано је да при процењивању поклона цени се вредност поклоњене ствари у тренутку утврђивања вредности заоставштине, али према њеном стању у време кад је поклоњена.

Сходно напред цитираним одредбама Закона о наслеђивању, ради израчунавања нужног дела, потребно је утврдити вредност заоставштине и то тако што се прво изврши попис и процена заоставштине, како би се утврдила актива заоставштине, коју чине сва наслеђивању подобна права која је оставилац имао у тренутку смрти, затим се утврђује пасива заоставштине, коју чине оставиочеви дугови, трошкови пописа и процене, трошкови сахране, након чега се од вредности активе одузима вредност пасиве, како би се утврдила нето вредност заоставштине. Нето вредност заоставштине се сабира са вредношћу поклона које је оставилац учинио неком лицу из круга законских наследника, као и вредност поклона које је учинио било ком лицу у последњој години живота, при томе се при процењивању поклона цени вредност поклоњене ствари у тренутку утврђивања заоставштине, али према њеном стању у време кад је поклоњена, на који начин се добија обрачунска вредност заоставштине, на основу које се утврђује нужни наследни део. Код утврђеног да је тужиља нужни наследник, да из решења Основног суда у Ужицу од 27.04.2012. године, којим је прекинут поступак расправљања заоставштине иза покојне мајке странака и тужиља упућена на парницу, следи да су предмет заоставштине и бесплатне акције Предузећа Телеком Србије, док из оставинских списка следи да је предмет заоставштине и кп. бр. ... КО ..., па с обзиром на то да је на тужиљи био терет доказивања обрачунске вредности заоставштине, а стим у вези и висину нужног дела, то је правилан закључак другостепеног суда да је њен захтев неоснован. Осим тога, захтев тужиље је неоснован, јер према члану 51. Закона о наслеђивању при процењивању поклона цени се вредност поклоњене ствари у тренутку утврђивања вредности заоставштине, али према њеном стању у време кад је поклоњена, а што је такође било неопходно утврдити ради доношења правилне одлуке о захтеву тужиље, на коју околност тужиља нити је доставила доказе нити предлагала исте. Стога, како тужиља, на којој је терет доказивања, није доказала висину нужног дела, то је правилно одлучио другостепени суд када је укинуо првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужиље.

Са напред наведених разлога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром на успех тужиље у поступку по ревизији, то је одлучено као у ставу другом изреке, применом члана 165. ЗПП.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић